

**ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΟΣ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ**

Υπό

Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ-ΔΙΑΚΑΚΟΥ

Διευθύνουσης Σπουδών Σ.Ε.Α.Ν.

Την 25ην Νοεμβρίου 1959 υπεγράφη εν Αθήναις σύμβασις μεταξύ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἀφ' ἑνός, καὶ τῆς Π.Ο.Υ. καὶ UNICEF, ἀφ' ἑτέρου, διὰ τὴν ἰδρυσιν τῆς Πειραματικῆς Ὑγειονομικῆς Μονάδος (Π.Υ.Μ.) Θεσσαλίας, τῆς ὁποίας κύριος σκοπὸς εἶναι ὁ συντονισμὸς τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ ὑπαρχόντων διαφορῶν φορέων ὑγιεινῆς, ἡ ἀναδιοργάνωσις καὶ ἀνάπτυξις τῶν ὑγειονομικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ὑπαίθρου καὶ ἡ ἐφαρμογὴ προγραμμάτων προληπτικῆς ἰατρικῆς καὶ περιθάλψεως τοῦ πληθυσμοῦ ἰδίᾳ τῆς ὑπαίθρου.

Καίτοι ἡ σύμβασις υπεγράφη κατὰ τὰ τέλη τοῦ 1959, ἡ λειτουργία τῆς Π.Υ.Μ. ἤρχισε κανονικῶς τὸ δεῦτερον ἐξάμηνον τοῦ 1960.

Βάσει τῆς συμβάσεως, ἡ ἐναρξίς τῆς ἐφαρμογῆς τῶν προγραμμάτων τῆς Π.Υ.Μ. γίνεται ἀπὸ τὸν Νομὸν Λαρίσης καὶ βαθμηδὸν θὰ ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τοὺς ὑπολοίπους τρεῖς Νομοὺς τῆς Θεσσαλίας.

Δημογραφικὰ στοιχεῖα

Ὁ πληθυσμὸς τοῦ Νομοῦ Λαρίσης, συμφώνως πρὸς τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1951, ἀνέρχεται εἰς 208.000 κατοίκους, ἐκ τῶν ὁποίων 148.000 εἶναι ἀγροτικὸς καὶ 60.000 ἀστικὸς.

Ἡ κυρία ἀσχολία τῶν κατοίκων εἶναι ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία.

Κατανομὴ πληθυσμοῦ καθ' ἡλικίας

0-19 ἐτῶν	88.771	ἢτοι	42,61%
20-64 »	107.643	»	51,76%
65 καὶ ἄνω	11.706	»	5,60%
	<u>208.120</u>		<u>99,97%</u>

Βρεφικὴ θνησιμότης

Κατὰ τὸ 1960 ἀνήρχετο εἰς 31,44^ο/οο ἐπὶ γεννηθέντων βρεφῶν.

Εἰδικὴ θνησιμότης ἐκ διαφορῶν αἰτίων ἐπὶ χιλίων κατοίκων κατὰ τὸ ἔτος 1961:

Κακοήθεις ὄγκοι	9,84
Νόσοι καρδίας	9,66
Γῆρας	6,41
Ἀτυχήματα ἐν γένει	2,81
Νεφρίτιδες	3,03
Ἀγγειακαὶ ἀλλοιώσεις	6,76
Λοιμῶξεις νεογνῶν	0,99

Κίνησις λοιμωδῶν νόσων κατὰ τὸ 1961

1) Διφθερίτις	117
2) Τυφοειδῆς πυρετὸς	38
3) Παράτυφος	3
4) Ἐπιδημικὴ μηνιγγίτις	13
5) Κοκκύτης	112
6) Ἀνεμοσευλογία	147
7) Παρωτίτις	21
8) Μελιταῖος	53
9) Πολιομυελίτις	29
10) Λοιμώδης ἥπατιτις	23
11) Ὄστρακιά	4
12) Τέτανος	11
13) Ἴλαρά	68

Τὰ στοιχεῖα τῆς νοσηρότητος συνεκentrώθησαν ἀπὸ τὰ Κοινοτικὰ καὶ Ἀγροτικὰ Ἱατρεῖα, διότι συνήθως οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων πρὶν καταφύγουν εἰς ἰατροὺς τῶν πόλεων ἢ κλινικὰς προσέρχονται εἰς τὸν ἀγροτικὸν ἢ κοινοτικὸν ἰατρόν. Εἶναι εὐνόητον ὅτι ἕνα μικρὸν ποσοστὸν τῶν ἀνωτέρω διαγνώσεων πιθανὸν νὰ μὴ εἶναι ὀρθόν, λόγῳ τῶν περιορισμένων μέσων διαγνώσεως τῶν Κοινοτικῶν Ἱατρείων.

Σύνθεσις τοῦ ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ

1) Διευθυντῆς Π.Υ.Μ. ὁ κ. Λάζαρος Στρακαλιῆς	
2) Διοικητικὸν προσωπικὸν Π.Υ.Μ.	3
3) Ἀδελφὴ Ἐπισκέπτρια, Προϊσταμένη εἰς Π.Υ.Μ.	1

Προσωπικὸν ἰατρείων

1) Ἴατρος Ψυχιάτρος	1
2) Ἀφροδισιολόγος	1
3) Ἴατρος Φυματιολόγος	1
4) Ἴατρος Ὀδοντίατρος	1

Προσωπικὸν Κοινοτικῶν καὶ Ἀγροτικῶν Ἰατρείων

1) Ἴατροὶ	36
2) Ἐπισκέπτρια Ἀδελφαί	14
3) <u>Μαῖαι</u>	21

Προσωπικὸν Ὑγειονομικῶν Σταθμῶν

1) Ἴατροὶ	5
2) <u>Μαῖαι</u>	4
3) Πρακτικοὶ Νοσοκόμοι	4
4) Βοηθητικὸν Προσωπικὸν	4

Δράσεις τῆς Π.Υ.Μ. κατὰ τομεῖς

- 1) Μέτρα Δημοσίας καὶ Κοινωνικῆς Ὑγιεινῆς
- 2) Πρόληψις καὶ καταπολέμησις νόσων. Κατὰ τὸ ἔτος 1961 ἐγένοντο οἱ ἐξῆς ἐμβολιασμοί:

— Salk	6.595
— Διπλοῦν ἀντιδιφθεριτικὸν ἀντιτετανικὸν	4.796
— ἀντιλυσσικὸν	247
— ἀντιτυφικὸν	3.099
— δαμαλισμοὶ	639
- 3) Ἐργαστηριακαὶ ἐξετάσεις
- 4) Ἀστυϊατρικαὶ ἐπιθεωρήσεις καταστημάτων
- 5) Καταπολέμησις ἐλονοσίας
- 6) Καταπολέμησις ἀφροδισίων καὶ δερματικῶν νόσων
- 7) Ἀντιφυματικὸς ἀγὼν
- 8) Ψυχικὴ ὑγιεινὴ
- 9) Ἀντικαρκινικὸς ἀγὼν
- 10) Ἐξυγιάνσις τοῦ περιβάλλοντος (μικρὰ ἔργα ὑδρεύσεως καὶ ἀποχετεύσεως)
- 11) Προστασία μητρότητος καὶ παιδιοῦ.

Ὁμάδες ἐργασίας τῆς Π.Υ.Μ.

1η Ὁ μ ἄ ς 8 Κοινοτικῶν καὶ 4 Ἀγροτικῶν Ἰατρείων. Διατίθενται ὑπηρεσιακὰ μέσα κινήσεως (4 αὐτοκίνητα). Εἰς αὐτὰ ὑπηρετοῦν:

Ἴατροι	12
Ἐπισκέπτρια Ἀδελφαί	7

Μαῖαι 8

Ἐκαστον Κοινοτικὸν Ἰατρεῖον περιλαμβάνει μαζὶ μετὰ τὴν ἔδραν του 12-13 χωρία. Σύνολον πληθυσμοῦ 5.000 κάτοικοι.

Τὰ 8 Κοινοτικὰ καὶ Ἀγροτικὰ Ἰατρεῖα ἐξυπηρετοῦν πληθυσμὸν 39.000. Πραγματοποιοῦν ἐπισκέψεις εἰς ἕκαστον χωρίον τῆς περιοχῆς τῶν ἀνὰ δεκαπενθήμερον καὶ καθιστοῦν συμβουλευτικὸν σταθμὸν μητρότητος καὶ βρέφους, ὡς καὶ παιδίων προσχολικῆς ἡλικίας, παρέχουν σχολικὴν παρακολούθησιν τῆς υγείας τῶν μαθητῶν, κάνουν διαφώτισιν.

Ἐντὸς τοῦ Κέντρου τοῦ Κοινοτικοῦ Ἰατρείου πραγματοποιοῦν Βρεφικὸν Σταθμὸν, Ἰατρεῖον Γενικῆς Νοσηλείας, κατ' οἶκον ἐπισκέψεις.

Ἡ Ἐπισκέπτρια Ἀδελφὴ μία φορὰ τὸ 15ήμερον ἐπισκέπτεται τὸ ἴδιο χωριὸν καὶ πραγματοποιεῖ κατ' οἶκον ἐπισκέψεις μετὰ τὴν Μαῖαν.

2α Ὁ μ ἄ ς 20 Κοινοτικῶν καὶ Ἀγροτικῶν Ἰατρείων, μὴ διαθέτουσα εἰσέτι ὑπηρεσιακὸν μέσον κινήσεως καὶ 4 Ὑγειονομικοὺς Σταθμοὺς. Ὑπηρετοῦν:

Ἴατροὶ	26
Ἐπισκέπτρια Ἀδελφαί	7
Μαῖαι	13

Ὀδοντολογικὴ Μονάς. Ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν παρακολούθησιν τῶν ὀδόντων τῶν παιδίων καὶ τῶν ἐγκύων, δι' ἐπισκέψεως ἀπάντων τῶν χωρίων.

Ψυχιατρικὴ Μονάς. Ἐχει ὡς κέντρον τὴν Λάρισαν, ἀλλὰ ἐπισκέπτεται τὰ χωρία. Τὸ προσωπικὸν τῆς ἀποτελεῖται ἀπὸ ἓνα Ψυχίατρον Ἰατρὸν καὶ μίαν Ἐπισκέπτριαν Ἀδελφὴν.

Ἀντιφυματικὴ Μονάς. Ἐπισκέπτεται ὁ Φυματιολόγος Ἴατρος μετὰ τὸ κινητὸν ἰατρεῖον του τὰ χωρία καὶ τὰ Κοινοτικὰ Ἰατρεῖα. Πραγματοποιεῖ ἀκτινοσκοπήσεις καὶ ἰατρικὰς ἐξετάσεις. Δὲν ἔχει παρασκευαστὴν διὰ νὰ κἀνη ἀκτινογραφίας, ἀν καὶ ὑπάρχει τὸ μηχανήμα.

Κινητὰ μονάδες ἰατρείων τῆς Π.Υ.Μ.

Εἰς τὴν περιοχὴν Φαρσάλων, ἧτις ἀποτελεῖ καὶ κέντρον ἐκπαιδεύσεως, ὑπάρχουν τρία αὐτοκίνητα τζίπ, ἕκαστον τῶν ὁποίων

ἐξυπηρετεῖ δύο Ἱατρεῖα—ἐν Κοινοτικὸν καὶ ἓνα ἄγροτον Ἀγροτικόν.

Τὸ πρόγραμμα ἐργασίας των δὲν διαφέρει ἀπὸ τῶν ἄλλων Κοινοτικῶν Ἱατρείων.

Εἰς τὰς ἀνωτέρω κινητὰς μονάδας ὑπάρχουν 4 Ἐπισκέπτρια Ἀδελφαί, Ἱατροὶ καὶ Μαῖαι.

Σκοπὸς τῆς ἐργασίας τῶν Ἐπισκεπτριῶν Ἀδελφῶν εἶναι τὰ 4 Κοινοτικὰ Ἱατρεῖα τῆς περιοχῆς Φαρσάλων, πρότυπα διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν Ἱατρῶν, Ἐπισκεπτριῶν Ἀδελφῶν καὶ Μαιῶν, αἱ ὁποῖαι προσέρχονται κατὰ διαστήματα εἰς τὴν Σχολὴν Φαρσάλων διὰ νὰ μετεκπαιδευθοῦν εἰς τὰ θέματα Προληπτικῆς Ἱατρικῆς καὶ ἐφαρμογῆς αὐτῶν εἰς τὰς ἀγροτικὰς περιοχάς.

Ἐκαστὸν Κοινοτικὸν Ἱατρεῖον περιλαμβάνει 10-12 χωρία καὶ μὲ πληθυσμὸν ὄχι περισσότερον τῶν 5.000.

Ὅλα τὰ Κοινοτικὰ καὶ Ἀγροτικὰ Ἱατρεῖα ἐξυπηρετοῦν πληθυσμὸν 120.000.

Εἰς τὴν περιοχὴν Λαρίσης ἐργάζονται διὰ τὴν προστασίαν μητρότητος καὶ παιδιοῦ, ὅπου τὰ Κοινοτικὰ Ἱατρεῖα δὲν μποροῦν νὰ βοηθήσουν, αἱ κινηταὶ μονάδες τοῦ Π.Ι.Κ.Π.Α., αἱ ὁποῖαι εἶναι πλαισιωμέναι ἀπὸ ἓνα Ἱατρόν, 1 Ἐπισκέπτριαν Ἀδελφὴν καὶ μίαν Μαῖαν.

Ἐπεύθυνος τοῦ προγράμματος αὐτῶν ὁ κ. Λ. Στρακαλῆς, Διευθυντῆς τοῦ Π.Υ.Μ. Λειτουργοῦν 2 κινητὰ Ἱατρεῖα, 1 εἰς Λάρισαν καὶ 1 εἰς Ἐλασσόνα.

Ἱατρικὴ ἀντίληψις

1) Τὸ Γενικὸν Νοσοκομεῖον Λαρίσης, δυνάμει 100 κλινῶν.

2) 4 Ὑγειονομικοὶ Σταθμοί, οἱ ὁποῖοι διαθέτουν κρεβάτια διὰ τοὺς φυσιολογικοὺς τοκετοὺς τῆς περιοχῆς καὶ τὰ ἐπίγοντα περιστατικὰ πρὶν μεταφερθοῦν εἰς τὸ Γενικὸν Νοσοκομεῖον.

Ἐντὸς τῶν Ὑγειονομικῶν Σταθμῶν λειτουργοῦν ἐξωτερικὰ Ἱατρεῖα.

Ἐκπαίδευσις εἰς τὴν Σχολὴν Ἀγροτικῆς Ὑγιεινῆς Φαρσάλων

Διευθυντῆς τῆς Σχολῆς εἶναι ὁ κ. Σ. Σιμισιόργου, Ὑγιεινολόγος Ἱατρός μὲ εἰ-

δικὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἦδη ἔχουν ἐκπαιδευθῆ:

- 1) Ἱατροὶ 40. Ἡ ἐκπαίδευσίς των διαρκεῖ ἓνα μῆνα.
- 2) Ἐπόπται ἐξυγιάνσεως (15 ἡμέραι).
- 3) Ἐπισκέπτρια Ἀδελφαί (2 σειραὶ διαρκείας ἑνὸς μηνὸς ἑκάστη).
- 4) Μαῖαι.

Ὑλικὰ καὶ οἰκονομικὰ μέσα τῆς Π.Υ.Μ.

Ἡ Π.Υ.Μ. ἐπιχορηγεῖται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Προνοίας. Ἡ U.N.I.C.E.F. διέθεσεν ὕλικὸν καὶ αὐτοκίνητα διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν αὐτῆς. Ἡ ἀγροτικὴ ἀσφάλισις ὑπάγεται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας. Ὁ κλάδος τῆς Ἱατρικῆς περιθάλψεως τῶν ἀγροτῶν ἀνετέθη ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω Ὑπουργείου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Προνοίας, ὅπερ καὶ ἐπιχορηγεῖται παρὰ τοῦ πρώτου.¹

Ἐντυπώσεις ἐπὶ τῆς συντελουμένης ὕγειονομικῆς ἐργασίας

Ἡ ὅλη ἐργασία εἶναι εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς, ἀλλὰ ἤδη φαίνεται ὅτι θὰ μπορέσῃ πολὺ σύντομα νὰ καρποφορήσῃ, νὰ γίνῃ πλέον ἀποτελεσματικὴ. Καὶ θὰ ἦτο εὐχὴ ἔργον τὸ Ὑπουργεῖον καὶ τέλος καὶ ἡ Σχολὴ νὰ μὴ ἀφήσωμεν τὰς νέας ἀποφοίτους μας μόνας. Ἐχουν ἀνάγκην βοήθειας, ἡθικῆς συμπαραστάσεως, ἀλλὰ καὶ καλοῦ συντονισμοῦ τῆς ἐργασίας. Μέσα στὰ χωρία δὲν ὑπάρχει μόνον τὸ πρόβλημα τῆς βρεφικῆς ἡλικίας. Ὑπάρχουν καὶ πολλὰ ἄλλα σοβαρὰ προβλήματα ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ δῆ ἡ Ἐπισκέπτρια, ἀλλὰ ποὺ ὁ φόρτος τῆς ἐργασίας τῆς δὲν τὸ ἐπιτρέπει. Ἀξίζει νὰ σημειωθῇ ὅτι κάθε μία ἔχει 12-15 χωρία—ὄχι ὀλιγώτερα—νὰ παρακολουθῇ.

Καὶ νομίζω τώρα ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ γίνῃ περισσότερον συστηματικὴ ἡ ἐργασία μέσα στὸ ἀγροτικὸ σπιτί. Νὰ μὴν πηγαίνη ἡ Ἐπισκέπτρια μόνον γιὰ τὸ βρέφος, ἀλλὰ γιὰ ὅλα τὰ προβλήματα τοῦ σπιτιοῦ.

Σοβαρὸν πρόβλημα διὰ τὴν Θεσσαλίαν εἶναι ἡ διατροφή. Ὁ θεσσαλικὸς πληθυσμὸς

1. Ὅλα τὰ στοιχεῖα ἐλήφθησαν κατόπιν ἀδείας τοῦ Νομιάτου Λαρίσης κ. Κ. Στρακαλῆ ἀπὸ τὴν ἐτησίαν Ὑγειονομικὴν Ἐκθεσιν αὐτοῦ.

δὲν σιτίζεται καλά. Τὰ παιδιὰ στὸ σχολεῖο —σὲ μεγάλο ποσοστὸν—πηγαίνουν τελειῶς νηστικά ἢ μὲ τσαί καὶ ἐλιές, καὶ ἡ οἰκογένεια πωλεῖ τὸ γάλα στὸν ἔμπορο.

Ἐξακολουθεῖ καὶ ἡ μονοκαλλιέργεια εἰς τὴν Θεσσαλία, ἀλλὰ καὶ ἡ παρασκευὴ τοῦ ἰδίου φαγητοῦ ἐπὶ μῆνας, πού εἶναι ἀνάλογον τῆς ἐποχῆς.

Ἄν δὲ κανεὶς σκεφθῇ ὅτι ἡ περιοχὴ προσφέρεται καὶ γιὰ κτηνοτροφία καὶ γιὰ κάθε καλλιέργεια καὶ τὰ προϊόντα εἶναι ἀρκετά —βγάζει κανεὶς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ κακὴ διατροφή τοῦ πληθυσμοῦ εἶναι μᾶλλον θέμα ἀγνοίας. Ἄγνοιας πού ἐπεκτείνεται καὶ στὰ θέματα ὑγιεινῆς, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ὑπάρχῃ ἕνας μεγάλος ἀριθμὸς παρασιτικῶν νοσημάτων.

Ἄλλο πρόβλημα εἶναι ἡ ψυχικὴ κατάστασις τῶν κατοίκων. Αὐτὸ πού χρειάζεται ὁ χωρικὸς εἶναι νὰ ἀφήσῃ τὴν μοιρολατρεῖαν καὶ νὰ ἀντιμετωπίσῃ μὲ ἐνεργητικότητα τὰ προβλήματά του. Ἡ Ἐπισκέπτρια εἶναι αὐτὴ πού θὰ προσφέρῃ στοργήν, ἠθικὴν τόνωσιν καὶ συμπαράστασιν στὶς χάρεις καὶ τὶς λύπαις του.

Δὲν εἶναι σπάνιες οἱ περιπτώσεις πού ἐνῶ διαβεβαίωνεται τὴν μητέρα ὅτι μιὰ ἀλλαγὴ στὴν σπαργάνωσιν τοῦ βρέφους θὰ τὸ βοηθήσῃ νὰ ἀναπτυχθῇ καλύτερα, σᾶς ἀπαντᾷ: «Ἐ, Ἀδελφή, εἶναι χωριατάκι αὐτό. Δὲν παθαίνει τίποτα! Εἶναι βλαχάκι, θὰ μεγαλώσῃ!»

Ἄλλοτε πάλι βλέπει τὶς νοικοκυρὲς νὰ μὴν αἰσθάνωνται ἄνετα στὸ σπίτι καὶ νὰ πηγαίνουν στὸ χωράφι, συχνὰ ὄχι γιὰ νὰ προσφέρουν μιὰ θετικὴν ἐργασία, ἀλλὰ μόνον γιὰ νὰ μὴ μείνουν μέσα. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς ἄνδρες. Συνήθως ἀπασχόλησις τὸ καφενεῖον, καὶ σὲ ὥρες ἀκόμη ἀποδοτικῆς.

Κάποτε μιὰ μαθήτρια μᾶς βεβαίωνε ὅτι ἔλεγε στὸν Πρόεδρο ἑνὸς χωριοῦ ὅτι θὰ ἦταν καλύτερα νὰ φυτεῦν κάτι στὸν κήπον τοῦ σπιτιοῦ τους παρὰ νὰ κάθωνται στὸ καφενεῖο οἱ συγχωριανοί του. Καὶ ὁ Πρόεδρος ἀπήντησε: «Μὰ... θὰ κουραστοῦν!»

Πολλὰ εἶναι τὰ προβλήματα στὴν Θεσ-

σαλία. Καὶ ὅσο περισσότερο μένεις κοντὰ τους, τόσο καὶ περισσότερο ἀντιλαμβάνεσαι πόσον ἀναγκαῖα εἶναι ἡ παρουσία τῆς Ἐπισκεπτρίας Ἀδελφῆς, διότι αὐτὴ πραγματικὰ μπορεῖ νὰ τοὺς βοηθήσῃ σ' ὅλα τὰ παραπάνω προβλήματα.

Ἴσως νὰ μὴν εἶναι μακριὰ ὁ χρόνος διὰ τὴν Θεσσαλίαν πού ἡ Ἐπισκέπτρια, μαζί μὲ τὸν Ἰατρὸν καὶ τὸν Πρόεδρον τῆς Κοινότητος τοῦ χωριοῦ καὶ τὰ ἄλλα μέλη αὐτῆς, θὰ συμβάλλῃ εἰς τὸ πρόγραμμα κοινωνικῆς ἐργασίας. Μὲ τὸν Δάσκαλον τοῦ χωριοῦ θὰ ἐτοιμάζῃ τὸ πρόγραμμα Σχολικῆς Ὑγιεινῆς. Μὲ τὶς κοπέλες, τὴν σειρὰν μαθημάτων βρεφοκομίας, πρώτων βοηθειῶν, νοσηλείας καὶ μέρος τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας. Καὶ μὲ τὸν Ἰατρὸν καὶ τὸν Ὑγειονομοφύλακα θὰ συλλέγῃ τὶς παρατηρήσεις της, πού θὰ τὶς ἀναφέρῃ εἰς τὴν Προϊσταμένην της ἀρχὴν διὰ νὰ καταρτίσῃ τὸ πρόγραμμα τῆς προσεχοῦς ἐργασίας της στὰ χωριά τῆς περιοχῆς της.

Ἦδη γίνονται πολλὲς προσπάθειες, καὶ δὲν εἴμαστε πολὺ μακριά—ἀλλὰ ἄλλος αὐτὸς ὁ ὑγειονομικὸς κόσμος χρειάζεται βοήθεια ὕλικη καὶ ἠθικὴ συμπαράστασι.

Πόσο συγκινημένους ἦταν ὁ κ. Σ. Σιμισρογλου ὅταν, ἐπιστρέφοντας ἀπὸ τὸ ταξεῖδι του εἰς τὸ ἐξωτερικόν, μᾶς παρουσίασεν ἕνα χαρτόδεμα μὲ ὅ,τι χρειάζεται διὰ νὰ σχηματισθῇ ἕνα κρεββατάκι γιὰ τὸ νεογέννητον καὶ ὁ πρῶτος βρεφικὸς ἱματισμὸς!

Ἄλλα αὐτὰ τὰ διανεμὸν εἰς τὴν Φιλλανδίαν, νομίζω, σὲ κάθε πρῶτον παιδί τῆς οἰκογενείας.

Σκέπτομαι πόσο καλά θὰ ἦταν ἐὰν μιὰ ἰδιωτικὴ ὀργάνωσις ἀνελάμβανε νὰ ἐφοδιάσῃ τὴν Π.Υ.Μ. μ' αὐτὰ τὰ δέματα. Ἡ Ἐπισκέπτρια θὰ μπορούσε νὰ κάμῃ πραγματικὴν διαπαιδαγωγίαν ἐπὶ ἀντικειμένων.

* * *

Προσπάθησα νὰ περιγράψω τὴν πραγματικότητα, τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὴν ἐργασίαν πού γίνεται εἰς τὰ χωριά τοῦ ὄμορφου θεσσαλικοῦ κάμπου.